

Klenovské noviny

dvojmesačník obce Klenovec

XI. ročník

Číslo 4/september 2014

klenovskenoviny@klenovec.sk

Zdarma

Spomienková slávnosť k 70. výročiu SNP v našej obci

Vážení spoluobčania! Zo skúseností vieme, ako sa z hudby budúcnosti rokmi stáva hudba minulosti. Ale aj to, ako minulosť vie ovplyvniť budúcnosť. Dejinné udalosti často presahujú svojich aktérov a ovplyvňujú život ďalších generácií. Nie sú len textami do učebníc dejepisu. Majú byť pre ďalšie generácie príkladom, podnetom či varovaním, svojimi príčinami či dôsledkami. Slovenské národné povstanie (SNP) vyjadruje národný, vlastenecký a demokratický odpor. Aj preto sa pred 70-timi rokmi k nemu pridali antifasisti z viac ako tridsiatich krajín sveta. Väčšina tých, ktorí v ňom bojovali, odišla už do nenávratna, ale ich dielo tu žije podnes. Pravdaže nie bez problémov a ani nie priamočiaro. A je to tak vari práve preto, že SNP predstavuje naozaj živú minulosť, hoci si to nie všetci ľudia uvedomujú a tiež nie všetci želajú. Aj tento stav je prirodzený, lebo významné dejinné udalosti, ktoré naozaj významnými boli, sa prav-

depodobne ani nedajú interpretovať jednoznačne, bez rozdielných názorov či diskusií, teda bez záujmu.

No s prihliadnutím na akýkoľvek názor jednotlivca či skupiny, je SNP dôkazom hrdosti a boja za svoju vlasť, za rodnú zem predkov, aby bola slobodným miestom pre ďalšie generácie slovenského národa. Spomienka pri 70. výročí SNP je príležitosťou opýtať sa: - Vďaka komu máme takú samozrejmosť, akou je mier a sloboda?

História sa nás súčasníkov pýta, akým smerom putujeme časom my od SNP. Ako my rodnú vlasť spravujeme a zachovávame pre naše deti, pre ďalšie generácie? Cesty času nás vedú dopredu v našich životoch, v našej práci, v našej spoločnosti, vo vede a v technike. Ale zažívame aj hospodársku krízu, pociťujeme nezamestnanosť, vidíme chudobu, aj prehnaný luxus, agresivitu a závisť medzi ľuďmi. Peniaze sa u súčasných ľudí stali meradlom hodnoty osobného

šťastia. A opäť si položíme otázku: - Ako spravujeme vzácny dar, ktorý nám dali naši otcovia a starí otcovia – dar slobody, za ktorý bojovali a svoj život nasadzovali?

Preto sa dnes všetci pýtajme učiteľov, vedcov, obchodníkov, robotníkov, ale hlavne politikov, ako si

počínajú. Či zveľaďujú vlasť, tvoria hodnoty materiálne i duchovné, či konajú tak, aby sa smelo mohli pozrieť do minulosti na odkaz otcov a dedov, ktorí so zbraňou v ruke, v mladom veku, odriekajúc si pohodlie, hrdo a statočne hoci aj v treskúcej zime, bez spánku a hladní bojovali za nás, za naše Slovensko. (Pokračovanie na 2.strane)

Aj v našej obci sme si spomienkovou slávnosťou pripomenuli tohtoročné 70. výročie vypuknutia Slovenského národného povstania.

Príhovor starostky Zlaty Kaštanovej k začiatku nového školského roku 2014-2015

Vážení pedagogickí a nepedagogickí zamestnanci, vážení rodičia, milí žiaci Základnej školy V.Mináča, Špeciálnej základnej školy a Materskej školy K.Pajera!

V posledných dňoch, pri rannej ceste do práce, som si uvedomila, že leto plné snečných dní, príjemných teplých večerov, oddychu pri vode či v prírode, cestovaní a času bez povinností, sa končí. Ranný chlad nám jednoznačne oznámil, že nenápadne prichádza jeseň. Jej príchod na začiatku septembra je každoročne spojený s otváraním školských brán. Po dvoch mesiacoch oddychu od školských povinností školy opäť privítali svojich žiakov. Pomalší rytmy prázdninových dní a dovolenieky vystriedali pracovné povinnosti a to sa týka rovnako žiakov ako aj učiteľov. Znovu ste sa ocitli v školskej realite. Verím, že všetci ste si dobre oddýchlili a načerpali dostatok síl a energie do nového školského roku.

Školy v našej obci sú opäť plné života, detskej vravy, a onedlho, po krátkom opakovaní i napätia pred písomkou či skúšaním. Čaká vás desať mesiacov kolotoča školských povinností, kedy sa s dôverou budete môcť obrátiť na svojich učiteľov, ktorí vám budú odovzdávať nové vedomosti. Základná aj špeciálna základná škola v našej obci má skvelých učiteľov, ktorí sú pripravení podať svojim žiakom pomocnú ruku či dobrú radu pri získavaní nových vedomostí. Cieľom ma-

terskej školy v našej obci je vytvoriť priateľské, podnetné a ústretové prostredie, ktoré prebudí v dieťati záujem o poznatky, priateľstvá a pripraví ho na vstup do základnej školy.

Milí žiaci! Počas leta ste navštívili svojich príbuzných, iné mestá, možno aj iné krajiny a dúfam, že máte znova chuť do učenia. Vzdelanie má v dnešnej dobe veľký význam. Vývoj spoločnosti nabera čoraz rýchlejšie tempo. Súčasná doba očakáva istú výbavu mladých ľudí – samostatnosť, schopnosť postarať sa o seba, vedieť použiť získané vedomosti, prípadne rýchlo získať nové informácie, flexibilitu na požiadavky okolia. K tomu potrebujete mať kvalitné základy vzdelania, vedieť využívať informačné a komunikačné technológie a cudzie jazyky. Základ do života poskytuje škola. Úlohou pedagógov je naučiť mladých ľudí spôsobom, ako získavať rôzne informácie, ale i nájsť tú správnu motiváciu a podnietiť žiakov k aktivite. Učiteľ v modernej škole nie je ten, kto neustále prikazuje či zakazuje. Učiteľ je sprievodca, ktorý vedie žiaka a odhaľuje mu možnosti, akým smerom sa môže vydať. Treba si ale uvedomiť, že pedagógovia a škola vám ponúkajú možnosti a je len na každom žiakovi, ako tieto možnosti využije. Vaše školy sa budú snažiť uspokojiť vaše túžby po vedomostiach, ale zároveň vám budú dávať priestor a možnosti na rozvoj

záujmov a talentu v rôznych mimoškolských útvaroch. V novom školskom roku sa vám opäť otvára možnosť pokročiť vo vedomostiach o krok ďalej a tak rozšíriť obzory svojho poznania sveta, v ktorom spoločne žijeme.

Vážení pedagógovia základnej a špeciálnej základnej školy! Rešpekt, úcta, láska k žiakom a pedagogickej práci, to sú pocity, pre ktoré každodenne predstupujete pred svojich žiakov a sadáte za katedru. Ten pocit mi je dôverne známy a preto vám želim veľa zdravia, tvorivých síl a pracovného elánu.

Vážení rodičia! I vy ste nesmierne dôležitým článkom v reťazci výchovy a vzdelania detí, preto je dôležitá vaša spolupráca so školou. Ved' kto by mal lepšie poznať svoje dieťa ak nie rodič. Každé dieťa má svoje potreby, školské povinnosti, preto je potrebné, aby ste mu vytvorili podmienky na prípravu do školy či zabezpečili jeho pravidelnú dochádzku do nej. Určite tým podporíte jeho výsledky v škole.

Všetkým vám prajem úspešný školský rok 2014-2015, aby ste na jeho konci mohli s radosťou a hrdosťou hodnotiť to, čo ste za desať mesiacov v škole spolu dokázali. Držte sa výroku vynikajúceho spisovateľa Antona Pavloviča Čechova: Je potrebné sa snažiť, aby dnes každý videl a poznal viac, ako videl a poznal jeho otec.

Neznáma povstalecká história

Na konci augusta sme si pripomenuli 70. výročie slávnej udalosti slovenského národa – Slovenské národné povstanie. I ja som si zaspomínal na tieto udalosti a na všetko, čo som v tom období robil. Najmä na udalosti, ktoré doteraz nikto nikde nezverejnil a nenachádzajú sa ani v kronike našej obce. Preto ako už len jediný žijúci účastník som sa týchto udalostí zúčastňoval, chcem v krátkosti túto činnosť ozrejmíť.

Ako študenti Štátneho reálneho gymnázia v Tisovci sme sa pripravovali na začiatok nového školského roku, keď sme mali nastúpiť do 5. triedy (kvinty). Boli sme štyria Klenovčania: Ondrej Antal, Ivan Koniar, Milan Ostrica a ja. V tom období neboli rádiá ani iné technické vymoženosti a preto sme sa večerami stretávali a chodili po ulici. Ja som sa najviac kamarátil s Dušanom Textórisom a Pavlom Repášom. Rozprávali sme sa o všetkom možnom, ale na prvom mieste bola vojna a celková situácia na frontoch a čo bude ďalej. Vieme že prípravy na povstanie sa robili u Repášov, avšak Pavel sa o tom nezmieňoval a držal to v tajnosti. Ja som mal však tušenie, že niečo sa deje a pripravuje. Podľa obecnej kroniky vieme, že povstanie v Klenovci bolo vyhlásené už 28. augusta. Hneď ako sme sa to dozvedeli, ako mladí 15-roční študenti sme mali chuť a odvahu ísť bojovať. Začala sa vytvárať bojová čata zostarších študentov. Aj ja som sa prihlásil, avšak pre mladý vek (15 rokov), ako aj ďalších vrstovníkov nás neprijali a nezaradili do výcviku.

V Klenovci bolo zriadené posádkové veliteľstvo a veliteľstvo celého obranného úseku č. 6. Posádkovým veliteľom bol učiteľ, npor. V zálohe Eugen Vágner, po ňom Ondrej Hruška. Hneď za tým bolo zriadené stredisko na zachytávanie správ vysielaných rozhlasom. Keďže nás

nevzali do výcvikovej čaty, hneď sme sa prihlásili do tejto služby, kde nás touto úlohou aj poverili. Boli zaistené najväčšie a najsilnejšie rozhlasové prijímače od štyroch občanov. Toto stredisko pôsobilo v budove vtedajšej evanjelickej jednoty (terajšie pohostinstvo Súlek). Rozhlasové prijímače boli nalaďené každý na iný rozhlasový vysielateľ. Boli to: Londýn, Moskva, Slovenský rozhlas, Slobodný slovenský vysielateľ Banská Bystrica. Každý stanicu obsluhoval jeden z nás, každý zapisoval všetky správy a hneď ich odovzdával na veliteľstvo.

Boli sme štyria študenti: Ondrej Antal, Dušan Textóris, Ivan Koniar a ja. Ondrej Antal ešte vo voľnom čase pomáhal pri vydávaní časopisu Napred. Túto činnosť sme vykonávali denne od 7.00 do 20.00 hod. počas celého obdobia až do potlačenia povstania. Presné dátumy začatia a ukončenia tejto činnosti si už, žiaľ, nepamätám, veď je to už 70 rokov...

Bolo už dosť popísaného na tému povstania v Klenovci, ale túto malú časť histórie nepoznal nikto. Poznali ju vtedajší funkcionári Revolučného národného výboru a posádkoví velitelia, z ktorých už nikto nežije. I ja som bol na Silvestra 1944 zaistený v kultúrnom dome, z ktorého sa mi večer podarilo utiecť cez kolkáreň do Zvarov. Pamätám si, ako som vyšiel na cestu z dvora. Stál tam

nemecký tank a pri obecnom úrade ďalšie dva. Mal som to šťastie, že ma nik nezastavil ani nekontroloval a tak som šťastne došiel domov.

I keď neskoro, po 70 rokoch, píšem tieto riadky, s hrdosťou spomínam, že i my, mladí chlapci-študenti sme

pomáhali tam, na čo sme mali sily a schopnosti. Vzdajme úctu všetkým tým, ktorí v povstaní položili životy, ako aj všetkým tým, ktorí akoukoľvek činnosťou prispeli na pomoc Povstaniu.

Pavel Jakabšic

100 rokov od vypuknutia 1. svetovej vojny

Občania obce Klenovec a členovia Základnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov si 28. júla na Námestí Karola Salvu uctili obeť vojny pri príležitosti 100. výročia vypuknutia prvej svetovej vojny.

Spomienku na tento krutý dátum si občania pripomenuli zapálením sviečok, tichou spomienkou a modlitbou, čím zúčastnení takto prispeli k celosvetovému mierovému hnutiu.

Tohto spomienkového zhromaždenia sa zúčastnila aj ECAV a BJB, ako aj desiatky občanov našej obce. Boli položené vence pri pomníku na námestí z 1. svetovej vojny, zapálené sviečky, odznali modlitby za tých, ktorí pre rozpory a túžbu po moci boli nahnaní ako potrava pre delá a guľky, mnohokrát ani nevediac za čo bojujú. Odznal pochod padlým, báseň, modlitba seniora ECAV, zástupcu BJB, príhovor starostky obce. Spomienka bola ukončená slovenskou hymnou.

Pomník bol postavený 5.6.1933. Po oslobodení boli k pomníku pristavané ďalšie dve tabule, na ktorých sú mená obetí vojen od roku 1939 do roku 1945. Na štyroch tabuliach je spolu uvedených 190 obetí z Klenovca a citát VIACEJ BOŽEJ MILOSTI AKO ĽUD-

SKEJ ZLOSTI.

Nedá mi nezamyslieť sa aj v súčasnosti nad aktuálnosťou tohto výroku. Chcem sa aj touto cestou poďakovať všetkým, ktorí sa zúčastnili uctenia si pamiatky obetí 1. svetovej vojny, zapálili sviečku pri pomníku a tíško si spomenuli na tieto obeť. Nemali by sme na nich zabúdať a aspoň občas pri pomníku postáť a ticho poďakovať, že aj vďaka im žijeme v mieri.

-js-

Prvá svetová vojna si vyžiadala milióny obetí, medzi nimi aj nemalo občanov Klenovca, ktorých pripomína pomník na Námestí Karola Salvu.

Spomienková slávnosť k 70. výročiu SNP v našej obci

(Dokončenie z 1. strany)

V kronike obce Klenovec sa píše: 28. augusta 1944 v ranných hodinách podľa daného rozkazu vedúcich povstania zhromažďilo sa zbratschopné mužstvo pred bytom Zuzany Repášovej, učiteľky, ktorá zásobovala a skrývala Dr. Daxnera a kapitána Bukvu v dome Michala Tomu pod cintorinom. 400 pušiek rezervovaných pre Klenovčanov sa rozdalo dopoludnia, takže odopoludnia prihlásení dobrovoľníci nemali sa čím vyzbrojiť. Na našom námestí sa o 16-tej hodine prečítal prvý rozkaz, naši ľudia boli nadšení, bez akýchkoľvek známok neochoty.

V Klenovci bolo pred 70-timi rokmi, 28. augusta 1944, zriadené okresné posádkové veliteľstvo, veliteľstvo celého obranného úseku šest', boli sústredené všetky autá zmobilizované z celého okresu, zriadené úsekové skladište zbraní a výstroja v štátnej meštianskej škole, bola zriadená milícia v počte 20 mužov, ktorá sa starala o podporu Revolučného miestneho národného výboru, zostaveného 29. augusta 1944 z 15 členov: učiteľ Ján Majerský, tesár Ján Štefánik, evanjelický farár Pavel Slosiarik, kožušník Pavel Černák, obchodník Ján Repáš, obchodníčka Anna Englerová, murár Michal Fábry, murár Juraj Súlek,

tesár Pavel Longauer, učiteľ Ján Kačáni, roľník Samuel Zúrik, roľník Ján Ostrica, maliar Ondrej Balciar, koželník Ján Zúrik, roľník Pavel Dovala. (Zdroj: Obecná kronika). V našej obci je už len pár priamych účastníkov SNP, ktorí nám môžu pravdivo potvrdiť, že tisíce slovenských chlapcov, väčšinou bez politickej príslušnosti, nieslo bremeno povstania a tisíce drobných ľudí všetkých vrstiev za vec slobody, pravdy, demokracie, spravodlivosti a mieru bojovali, nasadzovali život a neraz ho aj obetovali.

Albert Eistein povedal: - Mier nemôže byť udržovaný násilím, môže byť dosiahnutý len porozumením.

Tí, čo každý rok stojíme na pamätnom mieste v našom parku svojou účasťou potvrdzujeme, že nezabúdame na obeť vojny a vzdávame im večnú úctu. Obec Klenovec a ZO SZPB v Klenovci pripravili vo štvrtok 28.8.2014 spomienkovú slávnosť pri príležitosti 70. výročia SNP. Položením vencov k pamätníkom obetiam svetových vojen na Námestí Karola Salvu si prítomní uctili ich pamiatku. Atmosféru historických udalostí umocnili členovia Klubov vojenskej histórie z Košíc a z Levíc ako čestná stráž a výstavou vojenských uniforiem, zbraní, fotografií a iných materiálov

pripomínajúcich udalosti SNP, ako aj zástupcovia Oblastného výboru SZPB z Rimavskej Soboty. Slávnostný program začal prijatím priamych účastníkov SNP a hostí v obradnej miestnosti obecného úradu. Po slávnostnom príhovore starostky obce boli žijúcim účastníkom SNP odovzdané Ďakovné listy a malé darčeky. Následne spisovateľka Magdaléna Lavrinčová predstavila svoju novú knihu Človek zmiera dvakrát... Program pokračoval pietnym aktom v parku, v rámci ktorého prebehli slávnostné príhovory, báseň predniesla členka ZPOZ-u Anna Koldrásová a dojímavú partizánsku pieseň zaspievali členovia Mužskej speváckej skupiny FS Vepor. Program pokračoval neformálnymi diskusiami s hosťami a členmi ZO SZPB v kultúrnom dome. Ukončil ho film s tematikou SNP.

V našej ZO SZPB sú už len títo členovia, ktorí zažili obdobie SNP: Pavel Antal, Zuzana Bartová, Júlia Lichancová, Július Molitoris, Júlia Parobeková a Pavel Ulický. Väčšina z nich sa už spomienky nemohla zúčastniť zo zdravotných dôvodov, preto ich starostka obce a predsedníčka ZO SZPB navštívili osobne, aby im za nás všetkých povedali - ĎAKUJEME VÁM. Zlata Kaštanová starostka obce

2. september v Základnej škole Vladimíra Mináča

Ako ten čas rýchlo letí... Zase je tu september, zase je tu nový školský rok. Uplynuli dva mesiace letných prázdnin. Verím, že boli plné pekných zážitkov. Mali sme možnosť načerpať nové sily a s nimi vykročiť k plneniu úloh, ktoré prinesie nový školský rok. Už v čase prázdnin sme sa naň chystali. Žiaci so svojimi rodičmi nakupovali školské tašky, zošity, perá, oblečenie. My v škole sme tiež nezaháľali. Upratovačky, kuchárky a školník vyupratovali školu, jedáleň, učiteľia vyzdobili triedy, pripravili

Nový školský rok ZŠ V. Mináča otvoril príhovorom riaditeľ školy F. Koldrás.

učebnice, žiacke knižky.

A tak naša škola 2. septembra pripravená privítala svojich žiakov. Od tých najmenších prváčikov až po deviatakov, spolu 230 žiakov, plných očakávania, túžiacich po nových vedomostiach. V prvý deň školského roka prišla pozdraviť našich žiakov, učiteľov a rodičov aj pani starostka Zlata Kaštanová. V školskom roku 2014-2015 máme na prvom stupni 121 žiakov v 7 triedach, z toho 31 žiakov v prvom ročníku, a na druhom stupni 109 žiakov v 6 triedach. 14 žiakov si plní povinnú školskú dochádzku v zahraničí. V školskom klube detí sa na prácu tešia vychovávateľky v troch oddeleniach. Vyučovací proces bude zabezpečovať 19 učiteľov na plný alebo skrátený úväzok a 2 asistentky učiteľa. V kolektíve sme privítali nové posily - učiteľky Katarínu Belicovú, Luciu Dunajskú a Janu Černákovú, ktoré zastupujú kolegyne na materskej dovolenke. V čase mimo vyučovania môžu žiaci rozvíjať svoje záujmy a talent v krúžkoch podľa svojho výberu. Ponuka je bohatá - ľudový tanec a spev, šport, angličtina, počítače, turistika... Vybrať si môže každý.

Problémy s učebnicami sa nevyhli ani našej škole. Aj nám

chýbajú niektoré učebnice, lebo objednávky neboli vybavené načas. Niektoré sme si požičali z okolitých škôl. Verím, že tie chýbajúce budú dodané čo najskôr.

Prvé dni už máme úspešne za sebou. Milí prváčikovia, už ste školáci, máte nové povinnosti. Začiatok je pre každého ťažký, ale nemusíte sa báť. My učiteľia sme tu na to, aby sme vám pomohli prekonať obavy. Ostatní žiaci už školu poznajú, sú to „mazáci“, ale aj ich čakajú nové povinnosti, náročnejšie úlohy, veď sú o rok starší ako vlni.

„Páni“ deviataci, vás čaká náročný školský rok, vybrať si budúce povolanie, školu, na ktorej budete pokračovať v ďalšom štúdiu, úspešne zvládnuť testovanie, prijímacie skúšky. Verím, že sa vám všetkým bude dariť a budete mať radosť z dosiahnutých výsledkov.

Prajem všetkým – žiakom, učiteľom aj rodičom – veľa zdravia, dostatok síl, energie a trpezlivosti do práce v novom školskom roku. Pracujme všetci tak, aby sme o desať mesiacov mali byť na čo hrdí.

Lubomíra Vančíková

Do jednej triedy nám stále zateká...

Štyri triedy v MŠ

Leto prešlo akoby švihol prútkom a my sme sa ocitli na prahu nového školského roka 2014-2015.

V posledný augustový týždeň sme sa všetci zamestnanci školy, až na jednu upratovačku ktorá dala výpoveď, stretli v škole, aby sme ju pripravili a v novozariadených triedach privítali detičky. Každá robila ako mohla a skrášľovala interiér. Problémy pretrvávali v 3. triede kde stále zateká voda a je nutná rekonštrukcia strechy. Nádejali sme sa, že počas dovolenky sa postaví nová strecha, ale boli sme sklamané, keď sa tak nestalo. Prikrýli sme plachtou aspoň najviac zatekajúce miesta. No a uvidíme čo ďalej...

V tomto školskom roku máme zapísaných 74 detí, otvorené štyri triedy s ôsmymi pedagogickými zamestnancami, jednou pedagogickou asistentkou, jed-

nou upratovačkou, dvoma aktívnymi zamestnancami, ktorí pomáhajú pri upratovacích prácach, vedúcou školskej jedálne, hlavnou kuchárkou a pomocnou kuchárkou spojenou s práčkou.

Od septembra by mala pribudnúť ďalšia pedagogická asistentka z projektu MRK2- marginalizované rómske komunity, ktorý bude pokračovať aj v tomto školskom roku. Ďalej budeme pokračovať v plnení úloh zo strategického cieľa Regionálnej výchovy k ľudovej kultúre, Zdravej školy a Environmentálneho programu.

Všetci zamestnanci školy sa budú tešiť príchodu nových detí, aby mohli realizovať naplánované akcie aj pre rodičov či ostatnú verejnosť v obci. Našou snahou bude upevniť medziludské vzťahy na pracovisku a navrátiť dobré meno našej materskej školy. -mš-

V ŠZŠ začíname nový školský rok 2014 - 2015

Klopi, klopi brána, otváraj sa zrána, idú žiaci k svojej práci, čítať, písať, nech sa páči.

Prešli dva mesiace letných prázdnin, keď sme mali možnosť načerpať nové sily, aby sme sa optimisticky naladení mohli vrátiť do našej škôličky. Stalo sa tak v utorok 2. septembra o 9.00 hodine. Na deti čakalo v škole prekvapenie. Počas letných prázdnin sa nám konečne podarilo skrásiť priestory školy. Vymaľovali sme vestibul a triedy na krásne „slniečkovo-trávové“ lúky, vo vedľajšej budove sme položili do kuchynky a vstupnej chodby dlažbu, taktiež sme ju vymaľovali. Taktiež sme tu zrekonštruovali sociálne zariadenia, ktoré nevyhovovali hygienickým požiadavkám.

Prah našej „špecky“ prekročili

lo tento školský rok 62 žiakov, ktorí sa opäť budú vzdelávať v siedmich triedach. V pedagogickom zbore nastali malé zmeny. Máme troch nových kolegov. V škole budú so žiakmi pracovať deväť učiteľov, vrátane vedenia školy, jedna vychovávateľka a traja asistenti učiteľa.

Okrem nadobúdania vedomostí bude školský rok určite plný nových objavov, zaujímavých projektov, súťaží a hier, množstva tradičných i netradičných zaujímavých aktivít.

Touto cestou želáme všetkým deťom v obci, aby do svojej školy či škôlky prichádzali s radosťou, aby sa v nej dobre a bezpečne cítili a aby rozdávali okolo seba dobrú náladu. No a našim kolegom a všetkým nám želáme veľa chuti a radosť z práce, veselie, šťastné a dobré deti a milých tolerantných rodičov, ktorí budú nápomocní pri výchove a vzdelávaní ich ratoleť.

Špeciálna základná škola

Druhého septembra sa nový školský rok začal aj v klenovskej Špeciálnej základnej škole, ktorú bude navštevovať 62 žiakov.

Centrum mládeže – dom číslo 59 – žije a slúži

Áno, zvlášť cez letné obdobie býva v tomto dome živo. Tento rok v ňom boli počas folklórnych slávností ubytovaní primáškovia. Počas prázdnin využili priestory CM dve veľké skupiny: najprv to boli deti z cirkevného zboru Badín a hneď za nimi skupina mládežníkov z Bratislavy. Na webovej stránke Cirkevného zboru Badín je zaujímavé prezrieť si ich aktivity, je tam aj vyše 400 fotografií (na ukážku dávame aspoň jednu).

O táborovom týždni píše pán farár Roman Dovala, náš rodák:

V dňoch 13. až 18. júla 2014 sa zišli deti, dorast a ich vedúci z CZ ECAV Badín na biblickom tábore. Veru, stálo to za to. Aj sa ťažko všetko opisuje, lebo čo sám nezažiješ na vlastnej koži, nepochopíš, ani keby ti to niekto stokrát rad-radom opísal. Pán Boh dáva svojim mnohé požehnanie, veľa dôvodov na úsmev a my sme Mu za to vďační. Lebo tak bolo aj v Klenovci počas tých dní, keď sme

boli spolu, keď sme sa učili v kostole o tom, čo videli prví kresťania za symbolom ryby – ICHTYS. A mnoho sme spievali a mali sme veľa pekných výletov po jedinečných miestach toho kraja. A videli sme nádhernú klenovskú prírodu a samozrejme starali sa o nás úprimní Klenovčania. Ubytovanie na starej fare (teda v Centre mládeže) malo svoje čaro a je to pre tábor ako ušité. Brat senior German s manželkou boli iste radi, že sme tam boli a vo všetkom, čo mohli,

nám vyšli v ústrety. Vďaka! A my sme im „na oplátku“ v stredu večer aspoň pekne zaspievali zopár našich detských pesničiek.

A ešte jedno musím povedať... Klenovec je naše rodisko, bývajú tam naše mamy, krstné mamy, a samozrejme ako to býva, s veľkou láskou pre nás pripravovali počas tábora veľa dobrôt, ba dokonca zachraňovali aj nemocných... Vďaka im!

Skupina mladých ľudí z Bratislavy nám takisto vyjadrila vďaka a spokojnosť s pobytom v našom krásnom kraji. Sme radi, že máme aj túto možnosť propagovať Klenovec v pozitívnom svetle; veď tých negatívnych či smutných správ (na JOJ-ke) by už mohlo ubudnúť.

Anna Germanová

Spokojné deti z cirkevného zboru ECAV z Badína na priehradnom múre klenovskej vodnej nádrže.

Detský kútik

- Slniečko, Slniečko, dobré ráno,- zakričala Lienka, len čo ráno otvorila očka. - Dobré ráno, Lienka, - potešilo sa Slniečko malej kamarátke a poštekľilo jej červený kabátik. - Už ťa dlho čakám, tak pod' sa konečne hrať! Lienka si pretiahla krídelká, rozťahla ich, rozprestrela aj hodvábnu sukničku pod červeným kabátikom a vzlietla. - Idem, idem, len čo si preletím lúku, či ma náhodou niekde nepotrebujú. Zdalo sa mi včera, že tu vidím tie odporné zelené Vošky... Slniečko síce trošku posmutnelo, ale povinnosti sú povinnosti. Treba si ich plniť. Z výšky sledovalo, ako sa Lienka pristavila najprv pri Margarétkach. - Kamarátky Margarétky, nevideli ste náhodou tadiaľto ísť Vošky? - Vošky?, zhlikli Margarétky. - Vari sú tu Vošky? - Neviem to celkom presne, - povedala Lienka ustarostene, - ale keby tu boli, bolo by to zlé.

A vzlietla ďalej. Vošky sú pre kvietky veľmi nebezpečné. Husťo si posadajú tam, kde je kvie-

tok najcitlivejší a nenásytne sa prisajú okolo jeho púčika alebo hlavičky, až kým vysilený nezvädne. Neďaleko Margarétok na Lienku zazvonili Zvončeky.

- Ani vy ste ich nevideli? - spýtala sa. - Nevideli, nevideli. Ani my, ani Hlaváčky, ale Ruža ťa volá. Tá ti chce asi niečo povedať.

Lienka zamierila rovno k Ruži. Tá už mala púčiky skoro na prasknutie. Len ich otvoriť a roz-

LIENKA

voňať nimi celú lúku. Tou svojou vôňou Lienku vždy privolávala, ale teraz už bolo zďaleka vidieť, že je akási smutná.

- Voláš ma, Ružička?, - rihovala sa jej. Ruža tíško prikývla. - Pssst, sú tu, - povedala zúfalo. - Sedí na mojich púčikoch. Lienka pozrela hore a strpla. - Ach, koľko ich je!

Tesne pod každým púčikom sa stopka len tak hemžila nebezpečnou zelenou hávedou. Prechádzali sa raz hore, raz zase dolu, hádali sa o miesto, strkali do seba.... Ale čo bolo najhoršie,

pomaly sa prisávali na hrdielka jemných pukov, a tie sa nevedeli brániť. - Moje úbohé púčiky, - zanariekala Ruža. - Iste sa im už nepodariť rozkvitnúť a uhynú skôr, ako videli svet.

Lienka nenápadne obletela ružový ker. Vošiek stále pribúdalo a pribúdalo. - Sama si tu neporadím, - uvažovala. - Musím rýchlo privolať pomoc. Ale rýchlo. Veľmi rýchlo, kým nie je neskoro - Už-úž chcela odletieť a azda ani sama nevedela, v ktorú stranu sa má vybrať, keď na ňu znovu zavolalo netrpezlivé Slniečko.

- Lienka, tak čo je s tebou? Ideš sa už konečne hrať?

- Ach, Slniečko, to je dobré, že si tu, - potešila sa mu. - Pomôž mi rýchlo pozvolávať všetky moje sestričky. Sú tu Vošky a musíme ich vyhnáť skôr, ako zničia Ružu. A Slniečko ochotne zvolávalo Lienkine sestričky z celej lúky. Bolo šťastné, že je užitočné pri takej dôležitej práci. Keď sa všetky lienky zišli a videli, že vošky sú aj tak vo veľkej presile, iba si bezradne vzdychli. Neverili, že sa im podarí Ružu zachrániť.

Zuzana Švecová

(Dokončenie v budúcom čísle)

Stĺpček

Klenovec kedysi IV.

(Očami spomienok....)

Mala som vtedy 14 rokov, keď prišli tie slávne dni SNP. Do obce čoraz viac prichádzali sovietski partizáni, ktorí už dávnejšie žili v našich horách. K nim sa pridávali aj naši chlapi, najmä mladí a študenti. K nám prichádzali noc čo noc zo Slopového cez záhradu. Otec ich potom odvádzal na voze po okolí, kde mali zväzky. Boli to strastiplné chvíle, plné napätia, ale aj nádeje. Horšie však bolo, keď Klenovec obsadili Nemci. Partizáni museli ustúpiť hlboko do hôr. V každom dome bývalo niekoľko Nemcov. U nás boli štyria až štyri týždne. Patrili do pracovnej čaty, ktorá kopala zákopy. A potom prišiel ten osudný Silvester 1944. Dobré sa pamätám.

Bolo sotva päť hodín ráno, keď ťažké údery na dvere nášho domu prebudili nás všetkých zo spánku. Keď vyľakaná mama otvorila chodbové dvere, pred ňou stál po zuby ozbrojený nemecký dôstojník. Svojím piskľavým hlasom kričal: - Kom, kom, komando! Vbehol do spálne a rad-radom strhával z nás periny. Pobehal všetky izby, aby nevynechal nikoho. Na smrť vyľakaní pohádzali sme na seba kabáty, obuli kapce a už nás strkal nadol dvorom k cestu. Veľmi som ľutovala moju starú, ktorá starušká, zohnutá, triasla sa strachom a ledva sa držala na nohách. No zmlovania u strašného nemeckého vojaka, sa nedeckala.

Z Kamenistého v polotme hrnul sa už zástup ľudí poháňaný vojakmi. Nikto z nás nevedel, kde nás ženú. Na námestí sa zlievali prúdy ľudí z každej ulice. Všetkých nás nahnali do kultúrneho domu. Bol to strašný pocit, ktorý dodnes vzbudzuje vo mne hrôzu. Preplnený kultúrny dom vystrašenými ľuďmi. Polonahé cigánčatá, ich matky s batohmi na chrbtoch s otáznikmi neistoty na perách, toto všetko dotváralo tento strastiplný obraz. Medzi inými nemeckými vojakmi objavil sa aj nám známy bývalý partizán Antek (Anton Vazač) už ako nemecký dôstojník. Rozdelili nás: starších do kostola, mladších do škôl u Helwigov a Hložkov, muži zostali v kultúrnom dome. Pri prechode do určených miest sme ja a teta Marína ušli domov. Nevedeli sme, že riskujeme život. No prázdny uličkami sa nám to podarilo. Veď ulice boli ako po vymretí. Na naše prekvapenie doma nás čakal nemecký vojak. Bol to našťastie náš známy Fridrich, telefonista od susedov. Strážil nám dom a kúrli. V tom zhone sme totiž dom nezamkli. Mama so starou a 6-ročným bratom sa vrátili odpoludnia, starý s otcem až na druhý deň. Svojich dobrých známych vtedy Antek vybral a odviezli ich preč, neskôr sa dostali do koncentračných táborov. Viacerí sa nikdy nevrátili domov.

Aj toto patrí do histórie nášho Klenovca. V ten istý čas našich občanov, ktorí žili na vrchoch, Nemci nahnali na Ráztočné, kde boli vypočúvaní. Bola to pomsta za to, že poskytovali pomoc partizánom. Aj zradcu Anteka stihol zaslužený trest. Bol popravený po vojne v Riavskej. Sobote. My, Klenovčania, sme si vydýchli až 23. januára, keď nám Červená armáda priniesla slobodu. Vážme si ju v každom čase a nikdy nezabudnime na tých, ktorí položili životy za náš šťastný mierový život!

O.K.

12. ročník tvorivých hudobných dielní mladých muzikantov

Muzičky – DTK 2014

Národné osvetové centrum a Občianske združenie RODON Klenovec po dvanásťkrát realizovali tvorivé hudobné dielne mladých muzikantov Muzičky. Tvorivé hudobné dielne sa realizovali v rámci Dní tradičnej kultúry na Slovenska od 11. do 16. augusta v penzióne Močiar pod Šoltýskou. Partnermi projektu boli Gemersko – malohontské osvetové stredisko v Rimavskej Sobote a Miestne kultúrne stredisko Klenovec. MUZIČKY – DTK 2014 sa realizovali s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

Muzičky – DTK 2014 sú školiťelské podujatie určené mladým členom detských a mládežníckych ľudových hudieb a vedúcim ľudových hudieb. V tomto roku boli účastníkmi členovia detských ľudových hudieb: Ďumbier z Lipťovského Mikuláša, Lykovček z Revúcej, Maguráček z Kežmarku, Orišek zo Smežian a Strunka zo Zuberca. Hudobné dielne odborne viedli lektori: Danko Sihelská a Michal Noga z Národného osvetového centra, Viliam Gurbaľ zo Šarišských Bohdanoviec a Michal Zelinka z Brna. Mladí muzikanti pod vedením lektorov získavali vedomosti a zručnosti v poznávaní rôznorodosti hudobných štýlov, rozdielnosť v regionalistike v oblasti tradičnej ľudovej hudby. Mali možnosť zdokonaľovať sa vo svojom talente spolu s rovesníkmi rovnakých záľub.

Prvý večer svoje umenie predsta-

vili samotní lektori ukážkami hry, skladbami z rôznych regiónov a zároveň mali prezentované muzikantské osobnosti prostredníctvom videoprojekcie. Počas tvorivého hudobného týždňa sa vo voľnom čase zoznamovali s prírodným a kultúrnym dedičstvom nášho regiónu. Vo voľnom čase im aktivity zabezpečoval animátor Viktor Brádnanský, člen Folklórneho súboru Vepor z Klenovca. Koordináciu, propagáciu a dokumentáciu projektu mali na starosti Stanislava Zvarová z GMOS v Rimavskej Sobote a Jaroslav Zvara z MKS z Klenovca. Aj napriek nepriaznivému počasiu boli zabezpečené zaujímavé aktivity v regióne, a to návšteva kováčskej vyhne Igora Radiča v Klenovci, tanečná dielňa klenovských tancov s členmi FS Vepor. Účastníci tvorivých hudobných dielní MUZIČKY – DTK 2014 sa na záver projektu prezentovali na folklórnom festivale Hontianska paráda v obci Hrušov v programe Deti a tradície a na scéne pri Vežičke. Predstavili sa spoločnými skladbami z Raslavíc a z Kokavy nad Rimavicou. Samostatné programové bloky uviedli muzikanti z ľudových hudieb Maguráček z Kežmarku, Lykovček z Revúcej a Orišek zo Smežian.

Všetkým účastníkom a partnerom projektu patrí veľká vďaka, zároveň im želáme veľa úspechov v ďalšej tvorivej činnosti.

Stanislava Zvarová

Muzičky 2014 boli určené mladým členom ľudových hudobných súborov.

Aj účastníci tohtoročných Muzičiek sa prezentovali na folklórnych slávnostiach Hontianska paráda 2014 v Hrušove.

Členovia nášho folklórneho súboru Vepor v kostole v Sámsonháze v spoločnosti predstaviteľov tamjšej evanjelickej cirkvi.

Oslavy osídlenia Sámsonházy Slováckmi

Osídlenie obce Sámsonháza v Maďarsku prebiehalo vo viacerých vlnách od druhej polovice 17. do prvej polovice 18. storočia. Niektorí pokračovali ďalej na Dolnú zem, iní tu ostali natrvalo. Prišli z rôznych častí stredného Slovenska, najmä z obce Ábelová (okres Lučenec), vedení evanjelickým farárom Jánom Haánom. Tu sa v roku 1818 narodil Ľudovít Haán, ktorý bol historikom a členom Maďarskej akadémie vied. Pôsobil aj ako evanjelický farár v Nadlaku a v Békešskej Čabe.

Tento rok si Slovenská národná samospráva už po dvadsiatykrát pripomenula príchod našich predkov do obce. Program sa tradične začal recepciou a slávnostnými príhovormi, pokračoval slávnostnou bohoslužbou v evanjelickom kostole, ktorú odsľúžili Alžbeta Nobiková zo Sarvašu a Hilda Guláciová Fabulová z Budapešti ako putujúca evanjelická farárka Celostátnej slovenskej samosprávy. V rámci bohoslužby si uctili predkov položením venca k pamätnej tabuli v kostole, pripomínajúcej príchod Slovákov do obce. Slávnostný veniec v sámsonházskej kroji položila Monika Kaposiová Bacsová, vedúca FS Zelená hora a Róbert Kukely, podpredseda Slovenskej samosprávy.

Oslavy na prírodnom javisku otvoril Evanjelický zbor pod vedením manželov Demeňovcov. Po príhovore predsedu Slovenskej samosprávy Michala Demeňu a starostky obce Gyöngyi Bajnokovej Képesovej pódium patrilo hosťom zo Slovenska, folklórnym súborom Vepor z Klenovca a Rimavan z Rimavskej Soboty. Žiaľ, dážď nedovolil aby program pokračoval na javisku, a preto sa všetci presunuli do obecného domu. Prekrásny program FS Vepor a FS Rimavan ukončila ľudová pieseň Po nábreží koník beží, koník vraný. Odznela v podaní Stanky Zvarovej, ku ktorej sa pridali všetci, vrátane publika. Za svoje vystúpenie zožali FS Vepor a Rimavan zaslúžený dlhotrvajúci potlesk. Program potom pokračoval vystúpením FS Tancujúce päty z Dengelegu, ktorý pod ve-

dením učiteľky Zuzany Mayerovej zatancoval slovenské a maďarské tance. Na záver vystúpili domáci: Hruštička a Pávi krúžok so speváčkami - Mónika Kaposiová Bacsová a Gyöngyi Bajnoková Képesová.

Napriek zlému počasiu nálada bola veľmi dobrá. Po ukončení kultúrneho programu sa otvorila studňa vína „fontána“, ktorú už aj naši milí hostia z Klenovca poznali z predošlých podujatí.

Podakovanie patrí všetkým, ktorí prispeli k tomu, aby sme mohli aj dvadsiaty raz oslavovať osídlenie, príchod našich slovenských predkov do Sámsonházy. S veľkou láskou a úctou ďakujú Sámsonházaniam zvlášť krajanom zo Slovenska ktorí nás svojou návštevou a vystúpením podporujú. Podujatie podporila Celostátna slovenská samospráva a Obecná samospráva Sámsonháze. Sprievodné programy: gastronomická ukážka: réteše (štrúdle), pagáče, guláš, maková kukurica s medom, pampúšky, ručné práce z ľudových remesiel. Výstava ručníkov a slovenského kuchynského múzea.

Gyöngyi Bajnoková Képesová
starostka obce
Sámsonház (Maďarsko)

FS Vepor a FS Rimavan sa i touto cestou chcú poďakovať za srdečné privítanie a pohostenie v obci Sámsonháze a vyjadrujeme veľký obdiv ľudom, z ktorých mnohí na Slovensku ani nežili, ale uctievať a pripomínať si zvyky a tradície svojich slovenských predkov dodnes.

Jubilant Občianske združenie RODON

UŽ 15 rokov pôsobí v našej obci OZ RODON. Pri jubileách sa vraciame do minulosti a spomínáme. So svojimi spomienkami na vznik občianskeho združenia sa chcem podeliť s čitateľmi Klenovských novín.

V roku 1999 v Rimavskej doline viedla Slovenská akadémia vied sociologický výskum. Jedným z pracovníkov akadémie bol aj môj brat doc. PhDr. Ján Pašiak CSc.. Vždy mu veľmi záležalo na rodnom kraji, jeho rozvoji a prosperite.

V tom období na Slovensku začali vznikať občianske združenia zamerané na organizovanie dobrovoľníckej činnosti pre skvalitňovanie života občanov a národnostných menšín. Združenia prostredníctvom projektov mohli na svoju činnosť využívať finančné prostriedky z fondov EÚ a nadácií.

Môj brat prišiel s návrhom, aby sme aj v Klenovci založili občianske združenie. Nebolo to jednoduché rozhodovanie, ale predsa som sa rozhodla zrealizovať jeho návrh. Po oboznámení predstaviť obce Pavla Struhára s cieľom založiť občianske združenie, ktoré by bolo nápomocné pri organizovaní kultúrnej, športovej, vzdelávacej činnosti v našej obci, som začala konať. Na prvé stretnutie prijali pozvanie Ján Roman, Peter Chmelko a Július Bálint. V priebehu letných prázdnin sme pripravili zakladajúce zhromaždenie. Za pomoci môjho brata sme vypracovali stanovky, ktoré určovali obsah a formy činnosti. Bolo to náročné, lebo v našom okolí nepracovalo žiadne občianske združenie, neboli k dispozícii materiály týkajúce sa takejto činnosti. Július Bálint bol autorom pomenovania združenia Občianske združenie za rozvoj obecného diania ochotných nadšencov - OZ RODON

Na zakladajúce zhromaždenie,

ktoré sa konalo 13. septembra 1999 v zasadačke obecného úradu boli pozvaní predstavitelia obce, spoločenských organizácií, cirkvi a občania. Vznik združenia bol schválený, ako aj samotné stanovky. Vo vedení združenia boli potvrdení Júlia Štefániková, Július Bálint, štatutárnym zástupcom sa stal Peter Chmelko. Na činnosť združenia boli poskytnuté priestory v suteréne kultúrneho domu, kde až doteraz združenie sídli. Aktívnu činnosť začalo združenie organizovaním brigád v oblasti životného prostredia, športu a kultúry. Za pomoci môjho brata sme začali pracovať na návrhu prvého projektu pre rok 2000 v rámci Programu rozvoja národnostných menšín PHARE. Názov tohto projektu bol Žena a dieťa, efektívna informovanosť v obci. Projekt bol zameraný na skvalitňovanie života rómskych obyvateľov v oblasti zdravotníctva, starostlivosti o dieťa, životného prostredia, právneho vedomia. Projekt bol schválený, na jeho realizáciu boli poskytnuté finančné prostriedky v sume 150 000 Sk. Na realizácii projektu sa podieľali učiteľka základnej školy, miestni lekári, právnik a členovia združenia. Z poskytnutých finančných prostriedkov boli zakúpené základné potreby pre činnosť a počítač. Tento počítač bol sprístupnený žiakom, študentom a ostatným záujemcom. Pri realizácii projektu pomáhali aj pracovníčky obecného úradu svojimi radami pri vedení účtovníctva, fakturovaní a hospodárskej činnosti. V rámci náhradnej vojenskej služby určitý čas pracovali v združení aj vyso-

koškoláci (D. Ďuriš, J. Čajko). Venovali sa najmä deťom, mládeži, dospelým, ktorí prejavili záujem o prácu s počítačom. Stredoškolačky (A. Rapčanová, potom aj J. Hrušková) zaradené do verejnoprospešných prác, viedli účtovníctvo. Projekt trval desať mesiacov.

Výpis z realizácie projektu:

Január 2001: Propagácia projektu. Informovanie poslancov, občanov – rozhlas, osobná komunikácia. Beseda s gynekologičkou MUDr. Pilišovou, kde bolo pozvaných 57 dievčat a žien vo veku 15-25 rokov. Prítomných bolo 25. Február 2001: Beseda spojená s premietaním videokaziet s tematikou: Dospievanie dievčat- plánované rodičovstvo. Realizátorkou bola MUDr. Pilišová. Počet účastníčok 15.

Marec 2001: Beseda o starostlivosti o dieťa do 1 roku, aj praktické cvičenia s MUDr. Hruškovou.

Apríl 2001: Prednášky a besedy vedené MUDr. Šoltéšom s tematikou: Infekčné ochorenia, hygiena, prevencia, poskytovanie prvej pomoci s praktickými ukážkami.

Máj 2001: Deň otvorených dverí v MŠ pre rodičov a deti z rómskych rodín, ktoré v roku 2001 nastúpili do 1. ročníka ZŠ. Besedy JUDr. Struhára so žiakmi osobitnej školy a základnej školy zamerané na práva a povinnosti občanov.

Jún 2001: Realizácia zábavného odpoľudnia spojeného so súťažami pri príležitosti dňa MDD v základnej škole v popoludňajších hodinách počas 10 dní. Učiteľky M. Trnavská a Holková sa venovali rómskym deťom, ktoré nenavštevovali MŠ a v septembri nastúpili do 1. ročníka. Počet detí 15.

Júl 2001: Práca s počítačom pre deti a dospelých. Plavecký kurz trval 10 hodín a boli 2 skupiny. Záverom kurzu boli preteky. Futba-

lové tréningy na ihrisku - hľadanie talentov. Pre všetkých účastníkov letných aktivít bol zorganizovaný výlet do Vysokých Tatier, kde bolo 32 zúčastnených.

V roku 2002 členka združenia pani učiteľka Milota Trnavská vypracovala pre rómske deti, ktoré nenavštevovali materskú školu, projekt, ktorý by aspoň čiastočne pripravil tieto deti pre vstup do základnej školy. Pod názvom Budem prvák, bol projekt schválený, finančne podporený NPOA v Bratislave. Pod vedením M. Trnavskej sa pedagogickým pracovníkom 1.-4. roč. základnej školy podarilo projekt úspešne zrealizovať. Letný tábor tvorivých dielní financovaný zo Štátneho fondu Pro Slovakia pod názvom Remeslo má zlaté dno, bol uskutocnený v Skorušine. Deti v priebehu týždenného pobytu sa za pomoci odborníkov zoznamovali s prácou hrnčiarov, košíkárů, rezbárov a remeselníkov. Všetky činnosti si mohli vyskúšať. Deti i rodičia boli veľmi spokojní. Vrelé poďakovanie za tento tábor patrí navrhovateľke a realizátorky projektu Stanislave Zvarovej.

Projekty a ich realizácia si vyžadovali veľké úsilie, mnohostranné, podrobné rozpracovanie projektov, ich osobná prezentácia pri predkladaní úradom, správcom fondov a nadáciám, ktoré sídlili v Bratislave.

Od roku 2003 pracuje OZ RODON pod vedením Stanislavy Zvarovej. Za uplynulé roky sa zrealizovali mnohé projekty, rozšírili svoje aktivity do oblasti kultúry, športu, vzdelávania i ochrany životného prostredia. Všetkým 55 členom, obetavým dobrovoľníkom, schopnému výboru, S. Zvarovej, patrí úprimné poďakovanie. Činorodou prácou sa im podarilo z malého semienka vypěstovať užitočný strom.

Júlia Štefániková

FS Vepor účinkoval v Hrušove

V dňoch 15. – 17. Augusta sa uskutočnil 19. ročník folklórnych slávností Hontianska paráda v Hrušove (okres Veľký Krtíš).

Hrušov v tie dni naplno ožil ľudovou hudbou, spevom a tancom. O sviatočnú atmosféru a dobrú náladu sa starali účinkujúci, medzi ktorými bol tohto roku aj Folklórny súbor Vepor z Klenovca. V piatok a v sobotu sa na Hontianskej paráde v dvore Regionálnej značky MAS Malohont prezentovali naši heligonkári Ľubomír Zvara a Ján Kožiak a ukážky pletenia košíkov tam predvádzal Michal Dovala.

Naši súboristi v sobotu po príchode do Hrušova v dopoludňajších hodinách a privítaní sa hneď postavili na scénu miestneho am-

fiteátra, kde prebiehala skúška programu. Po skúške a krátkej prehliadke Hrušova bolo prvé vystúpenie, v ktorom zaspievala ženská spevácka skupina, zatancovali sa tance Rontouka a Po starootcovsky, zahráli heligonkári a zaspievala mužská spevácka skupina. V druhom bloku sme vystúpili s tancom Čardáš, zahráli heligonkári a zaspievala mužská spevácka skupina. Po skončení vystúpenia sa deň pomaly schyľoval ku koncu a tak sme využili možnosť poobzerieť Hontiansku parádu a po poslednom večernom programe, v ktorom účinkoval FS Rozsutec zo Žiliny, sme sa pobrali domov, plní pekných zážitkov sobotňajšieho dňa. - jz-

Členovia nášho folklórneho súboru Vepor sa predstavili na vychýrenej Hontianskej paráde 2014 v Hrušove (okres Veľký Krtíš).

Rodina – sociálna starostlivosť – zdravotníctvo

Spomienky na socializmus

Za socializmu bola rodina a jej úloha potláčaná. Preferovala sa výchova v kolektíve. Deti sa vychovávali v jasliach, v materskej a základnej škole, ako aj v pionierskej organizácii a v Socialistickom zväze mládeže (SZM) podľa komunistickej zásady. Počas štúdiá mládeže štát podporoval internátnu výchovu. V rodinách tak často dochádzalo k dvojakej výchove: iná výchova bola doma a iná v škole. Tým sa tradičná výchova v kresťanskom duchu podstatne obmedzila.

Výsledkom tejto výchovy bola zmena v správaní ľudí, ktorí boli nedôverčiví, vždy pripravení na nepriateľský kontakt. Mali strach podávať informácie o svojom presvedčení. Manifestácie, schôdze a verejné prejavy politikov pôsobili na ich duševný život. Kládol sa dôraz na sféru mimo rodiny, na výchovu v škole, na brigády, vojenskú službu a zamestnanie, ako aj na trávenie voľného času mimo rodiny.

Vzhľadom na veľkú zamestnanosť rodinných príslušníkov, najmä žien, sa aj starostlivosť o starých rodičov prenášala na kolektívne zariadenia, na domovy dôchodcov, kde sa starší ľudia obyčajne necítili dobre, lebo boli odtrhnutí od rodiny. O pracujúcich občanov bolo vcelku dobre postarané, i keď platy, dôchodky a sociálne dávky boli nízke.

Zdravotníctvo bolo zadarmo. Ob-

čan sa však mohol liečiť len vo svojom obvode alebo v závode u svojho praktického alebo obvodného lekára, alebo v príslušnej nemocnici. Keďže sieť zdravotníckych zariadení, ktorých úroveň bola často nízka, nemohla pokryť potreby obyvateľstva, rozšíril sa v zdravotníctve klientelizmus, podplácanie a uprednostňovanie určitých skupín pacientov. Vedúci politickí činitelia mali svoje sanatória.

Sexuálna výchova bola za socializmu tabu. Ani erotika nebola povolená. Pokladala sa za západniarsky štýl. Organizácie komunistickej strany, odborovej organizácie a SZM riešili často v podnikoch a úradoch sexuálne vzťahy zamestnancov. Od 60-tých rokov nastala zmena. Povolili aj striptíz, ale pod kontrolou. V ČSSR bola určitá tolerancia k homosexualitám. Július Molitoris

Budúca spomienka bude na tému: Kultúra a voľný čas.

(V minulej spomienke sa vo vete: ... v obchodoch nebol žiadny tovar..., vyskytla chyba. Správne malo byť: ...nebol žiadny tovar, napr. pomaranče....)

Upozornenie

Uzávierka najbližšieho vydania Klenovských novín bude 24. októbra 2014.

V piatok, 6. júna sa stretli v obci Lehota nad Rimavicou členovia Mikroregiónu Sinec – Kokavsko a občania z obcí mikroregiónu na športovo-kultúrnom podujatí pod názvom DEŇ MIKROREGIÓNŮ 2014. Hneď ráno vyšlo slniečko a doprialo všetkým účastníkom, aby sa zohriali na priestranstve pri kultúrnom dome. Zabavili sme sa pri športových disciplínach, ako boli napr. pílenie dreva ručnou pílkou, kálanie dreva sekerou, hľadanie pokladu v kope sena, hod loptičkou na cieľ, preťahovanie lanom, v pití piva, hra na sliepky – drepy, atď. Víťazi jednotlivých disciplín boli odmenení zaujímavými cenami. Dobrovoľníci z obce Lehota nad Rimavicou navarili výborný guláš a ženy napiekli šišky, za čo im patrí poďakovanie. Aké by to bolo bez spevu, muziky a heligonkárov? Samozrejme aj tí docestovali a spestrili nám príjemné popoludnie pri hudbe. Podujatie bolo organizované s finančnou podporou Banskobystrického samosprávneho kraja. Milada Kochanová, manažérka MR Sinec – Kokavsko

Fotografia futbalistov z čias, keď v drese Klenovca hral Igor M.Tomo.

Osobitnú stať musím venovať svojim obľúbeným športovým aktivitám, ktoré sa dostali v každom období môjho dospelovania do popredia. Ako žiaci sme sa snažili každú voľnú chvíľu, aj voľný čas venovať futbalu. Začiatky sú spojené so spomienkou na lúku pri jarmočisku, ktorá patrila fabrikantovi Jánovi Zúrikovi. Od teplých jarných dní sme využívali tento plác na futbalové zápasy. Ako 15-ročného ma vybrali do družstva žiakov, ktoré viedol učiteľ Ján Majerský, veľký propagátor a organizátor futbalu. Prvé futbalové zápasy sa v Klenovci uskutočnili v roku 1933. V mužstve okrem iných sa objavili učelia Ján Majerský a môj otec Ján Tomo. V archíve mám originály zápisníc zo schôdzí športového klubu, ktoré poctivo viedol notár, nadaný klenovský ochotnícky herec Juraj Majorský. Futbalové začiatky boli ťažké. Prvé priateľské zápasy sa hrali päť-šesťkrát ročne, aj to len s okolitými obcami – Hnúšťou, Rimavským Brezovom, Kokavou nad Rimavicou. Napriek tomu sa tento šport natrvalo dostal do pozornosti divákov.

Môj prvý zážitok ako dorasteneckého reprezentanta je veľmi milý. Mali sme problém s dopravou, kto nás odvieze na stretnutie do Oždian. Pán učiteľ J. Majerský to vyriešil tak, že o to požiadal nášho verného fanúšika Juraja Antala z Majera a ten sa podujal odvieť nás na prívесе za traktorom. Na korbe sme

mali tri lavice. Medzi nimi bolo uložené seno. Takto vstrojení sme sa dopravili do Oždian, kde sme vyhrali 1:0. Potom ešte niekoľkokrát aj náš otec, ktorý začas bol našim a súčasne aj trénerom dospelých, využil tento spôsob dopravy na radosť policajtov. Našťastie, v tom období nebola taká frekventovaná doprava a dopravných hliadok bolo ako šafranu....

Po prechode do mužstva dospelých nás na zápasy vozil na autobuse Milan Antal, ktorý bol veľkou oporou športového klubu. Neskôr sa presťahoval do Bratislavy, na Kolibu. Zápasy medzikrajskej súťaže boli vrcholom našich

Najlepšie futbalové mužstvo mal Klenovec vtedy, keď hralo päť učiteľov, ktorí po návratе z vojenskej prezenčnej služby tvorili kostru mužstva. Úspechom klenovského futbalu je aj skutočnosť, že náš odchovanec a a môj spolužiak Slavo Hruška, veľká nádej slovenského futbalu, začal hrať za bratislavský Slovan. Škoda, že vážne zdravotné problémy prerušili jeho nádejnú športovú kariéru.

Aj ďalší Klenovčania sa v konkurencii na Slovensku dobre uplatnili. Igor Štefanko bol roky oporou Interu Bratislava, potom úspešne pôsobil ako tréner, manažér a funkcionár vo viacerých ligových mužstvách, naposledy v Uherskom Hradišti. Z našich starších odchovancov to bol Janko Vinarčík, ktorý hrával za Duklu Ban-

ská Bystrica druhú ligu. Výborný talentovaný fenomenálny klenovský brankár Paľo Láska z Kolaj bol oporou divíziej Podbrezovej. V prvých ročníkoch vysokej školy som pravidelne chodieval do Klenovca na víkendy, keď sa hrali majstrovské zápasy. No postupne vzhľadom na školské povinnosti som prestal hrať futbal a tak môj dlhší pobyt doma sa obmedzil na prázdniny a sviatky. Cez prázdniny sa Klenovec rozrástol o niekoľko stoviek návštevníkov, prevažne z radov študentov. Vracali sa domov domáci, ale aj takí, ktorí prichádzali stráviť prázdniny u príbuzných.

(Z pamätnice Igora M.Toma)

Športové aktivity

futbalových úspechov. Hrali sme proti takým súperom ako bolo Fiľakovo, Cinobaňa, Poltár, Tisovec a večný tradičný súper Hnúšťa. Dostali sme nové dresy a tiež moderné kopačky. Do môjho odchodu do Bratislavy sme mali prezliekareň v bývalom bitúnku, asi 600 metrov od ihriska.

V mojom športovom živote bol tento krátky čas, keď som hral za klenovské futbalové mužstvo „hviezdny obdobím“. Naši verní fanúšikovia prichádzali na zápas v hojnom počte, prišlo aj dvetisíc divákov, na zápasy vonku išiel plný autobus. Klenovec žil celý týždeň futbalom, čo sa pozitívne prenášalo na hráčov.

Začali sa oblastné futbalové súťaže sezóny 2014-2015

Futbalistom sa zatiaľ darí

Po krátkej letnej prestávke sa 3. augusta začala nová futbalová sezóna, v ktorej účinkujeme v I. triede Oblastného futbalového zväzu. Do novej sezóny vstupujeme s predsavzatím skončiť v kľudných vodách strednej tabuľky, maximálne do 9. miesta. Do mužstva sa nám podarilo zohnať posily a to: Tomáša Brndiara, v minulej sezóne hráča treťoligového FK CSM Tisovec, od ktorého očakávame veľký prínos. (Tieto očakávania sa v úvodných kolách súťaže aj plnia...) Z FK CSM Tisovec naše mužstvo posilnili aj Martin Kubinec, Patrik Brndiar a Pavel Lipták (v súčasnosti zranený) a z Pohronskej Polhory Milan Boháčik. Podarilo sa nám obnoviť hosťovanie hráčov z Hnúšťa – Marek Mihál, Peter Plášť, Boris Bálint. Z nášho mužstva išiel na hosťovanie do Iskry Hnúšťa Viktor Vincze a do FK CSM Tisovec prestúpil Lukáš Ulický.

Doterajšie výsledky nášho mužstva:

1. kolo – 3. august: Klenovec – Lubeník 1:1 (0:1); novú sezónu sme začali s minuloročným účastníkom 5. ligy. Začiatok zápasu bol z našej strany opatrnejší, počas sme prehrali. Po hodine hry sa nám zásluhou striedajúceho Petra Plášťa podarilo vyrovnať. Zápas sa hral vo veľkom teple, ktoré uberalo sily hráčom oboch mužstiev.

V 2. kole sme mali voľno, vzhľadom k tomu, že v súťaži je nepárny počet mužstiev.

3. kolo – 17. august: Klenovec – Veľký Blh 2:1 (1:1); na začiatku zápasu sme nevyužili niekoľko príležitostí na skórovanie a v 31. minúte sa hostia ujali vedenia.

V 37. minúte Marek Mihál z penality vyrovnal. V 62. minúte dal víťazný gól Peter Plášť, tentokrát už v pozícii hráča základnej zostavy.

4. kolo – 24. august: Radnovce – Klenovec 1:3 (0:3); do Radnovca sme cestovali s odhodlaním zvíťaziť, keďže v minulej sezóne sme tam dvakrát prehrali. Od začiatku zápasu boli naši hráči aktívni a v prvom polčase sme strelili tri góly, ktorých autormi boli Tomáš Medveď a dvakrát Tomáš Brndiar. V druhom polčase sme nevyužili veľké množstvo šancí a v 61. min. sme inkasovali gól.

29. augusta sa malo predohrávať 14. kolo na našom ihrisku s FK Revúčka, ale v dôsledku epidémie hráčov Revúčky sa

zápas neuskutočnil a odohrá sa v náhradnom termíne.

5. kolo – 31. august: Klenovec – Bátka 2:0 (0:0); naše víťazstvo sa nerodilo ľahko, lebo súper mal rýchlych a aktívnych útočníkov, ktorí si vytvárali aj gólové príležitosti, pri ktorých nás podržal brankár Igor Hruška. Po bezgólovom polčase sa dvakrát strelecky presadil Tomáš Brndiar.

6. kolo – 7. september: Rimavská Seč - Klenovec 2:5 (2:1); domáci sa ujali vedenia už v 4. minúte, ale v 18. min. vyrovnával Milan Boháčik. Po polhodine hry však domáci šli opäť do vedenia. Naši hráči však zvládli excelentne druhý polčas, najmä však záverečnú polhodinu zápasu, keď štyrikrát skórovali. Hetrik dosiahol Peter Plášť, jeden gól pridali z penality Tomáš Hložka.

Manažér mužstva Ján Brndiar: - S výkonom mužstva v doteraz odohratých zápasoch som spokojný. Nové posily v kombinácii s domácimi hráčmi v mužstve sú ozajstným prínosom pre náš

klub a verím, že sa nám takto bude dariť aj ďalej pod vedením trénerskej dvojice Ondrej Barto - Marek Medveď. Dúfam, že nás budú obchádzať zranenia, pretože v súčasnosti máme zranených štyroch hráčov. Zranenie z minulej sezóny si doliečuje O. Barto a P. Lipták. Začiatkom tejto sezóny sa zranil V. Parobek a v poslednom zápase aj P. Filo. Chlapcom prajem rýchle uzdravenie a celému mužstvu veľa úspechov v nasledujúcich zápasoch sezóny.

Tabuľka I. triedy ObFZ po 7. kole:

1. Muráň	6	6	0	0	17:4	18
2. Ožďany	7	5	1	1	21:8	16
3. Kráľ	6	4	2	0	24:6	14
4. Lubeník	7	4	2	1	15:9	14
5. Klenovec	5	4	1	0	13:5	13
6. Sirk	7	4	0	3	21:13	12
7. Rim. Seč	6	3	0	3	14:15	9
8. Gemer	7	2	3	2	12:13	9
9. Veľký Blh	7	3	0	4	14:25	9
10. V. Teriakovec	6	2	1	3	11:18	7
11. Jelšava	6	2	0	4	10:12	6
12. Revúčka	6	2	0	4	8:15	6
13. Jesenské B	6	1	0	5	9:16	3
14. Bátka	7	1	0	6	8:21	3
15. Radnovce	7	0	0	7	9:26	0

Začali už aj žiaci

V prvý septembrový víkend sa začala aj súťaž, taktiež I. trieda ObFZ, našim žiakom, ktorí majú v B-skupine štyroch súperov:

Jelšava, Lubeník, Gemer a Muráň. Žiakom, ktorí len teraz začínajú hrať futbal súťažne, prajeme úspešné účinkovanie v súťaži, ktorá pre nich nebude ľahká. Aj v prípade neúspechov ich budeme podporovať a viesť, aby u nich pretrval elán a chuť hrať futbal súťažne v budúcnosti aj v kategórii dorastu, prípadne aj v mužstve dospelých.

Výsledok 1. kola: Muráň – Klenovec 4:3 (1:2); v 15. minúte sme po dvoch góloch Kevina Cibulu vyhrali už 2:0, do prestávky domáci len znížili. V 37. minúte zvýšil na 3:1 Ondrej Radič, ale potom už skórovali len domáci žiaci... Zostava našich žiakov: Erik Hruška – Juraj Hrivnák, Igor Tomo, Denis Oláh, Ondrej Radič, Ján Oláh, Pavel Radič, Sebastián Radič, Alex Radič, Kevin Cibula, Dušan Oláh I.; striedal Dušan Oláh II., pripravení na striedanie boli Adrián Oláh, Barnabáš Oláh a Dominik Oláh. Vedúcim družstva žiakov je Michal Bavala, trénerom Ondrej Barto, jeho asistentom Dominik Dovala.

Obnovený Memoriál P. Slatinského

V sobotu 12. júla sa po ročnej prestávke na našom futbalovom ihrisku konal už 19. ročník Memoriálu Pavla Slatinského. Je chvályhodné, že aj v náročnej finančnej situácii sa funkcionárom TJ podarilo na pomerne slušnej organizačnej úrovni uskutočniť tento turnaj ako pamiatku na nášho zameraného športovca, ale aj vyplniť letnú prestávku v sezóne pre futbalistov a priaznivcov tohto najmasovejšieho športu. Zorganizovanie turnaja, ale aj postup futbalového mužstva dospelých do vyššej súťaže s avizovaným začiatkom účasti žiackeho družstva v súťažiach hádam znamená postupné oživovanie futbalovej tradície v Klenovci. Dokazuje to aj účinkovanie na turnaji, kde naše mužstvo zdolalo aj Iskra Hnúšťa, čo sa už dávno nestalo. Svedčí to aj o tom, že celková úroveň futbalu v našom regióne v poslednom období hodne upadla. Možno len s nostalgiou spomínať na časy, keď napr. Iskra Hnúšťa vo svojej vrcholnej dobe bola účastníkom krajskej 1. A triedy na popredných miestach, pravidelne priadala futbalový turnaj za účasti prvoligových družstiev na čele so Slovanom Bratislava, ktorú reprezentoval aj futbalista storočia Slovenska Ján

Popluhár a ďalší československí reprezentanti. A Iskra Hnúšťa aj s nimi dokázala uhrávať slušné výsledky. Je pochopiteľné, že takéto futbalové zápasy mali aj značnú futbalovú kulisu fanúšikov širokého okolia. Aj v našej obci bol o futbal vo verejnosti enormný záujem, keď sa stretli družstvá zo susedných obcí v derby zápasoch o body. Pamätám si, že na jednom zápase s Hnúšťou bolo v Klenovci okolo 2 000 divákov, čo je dnes dobrý priemer aj na prvoligových zápasoch. Treba len dúfať, že aj organizovanie takýchto futbalových turnajov s mužstvami z nášho regiónu prinesie zdravú rivalitu, zvýši úroveň futbalu a zároveň znova aj záujem verejnosti o futbal v našej obci, ktorý má bohatú a úspešnú tradíciu.

Slavomír Hruška

A pre spravodajskú úplnosť, ešte výsledky tohtoročného Memoriálu Pavla Slatinského:

Klenovec - Kokava nad Rimavicou 1:2, náš gól dal Lukáš Ulický; Hnúšťa - Čierny Balog 1:3, gól Hnúšťa Marek Šaliga; o 3. miesto: Klenovec - Hnúšťa 3:1, góly: Vladimír Parobek, Maroš Hruška, Tomáš Brndiar - Marek Šaliga; Finále: Kokava nad Rimavicou - Čierny Balog 4:3.